

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ



سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

منشور توسعه فرهنگ قرآنی



تهران، خیابان فلسطین شمالی، شماره ۳۰۹
دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
تلفن: ۶۶۴۱۹۶۴۲. نمابر: ۶۶۹۷۴۵۳۵
www.sccr.ir . Email: nashr@sccr.ir

منشور توسعه فرهنگ قرآنی

مصوب جلسات ۶۴۳، ۶۵۱، ۶۶۴ و ۶۷۹

شورای عالی انقلاب فرهنگی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ» [اسراء / ۹]

مقدمه

دستیابی به جامعه‌ای متمسک به قرآن و عترت و برخوردار از ایمان و عمل صالح، تحقق اندیشه‌های معمار بزرگ انقلاب اسلامی (رضوان الله تعالی علیه) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در گسترش فرهنگ حیات بخش قرآن کریم، و ارتقای ایران به کشوری توسعه‌یافته با هویتی اسلامی - انقلابی، در گرو عزم ملی و اراده هماهنگ مدیران ارشد نظام برای توسعه فرهنگ قرآنی است. فرهنگی که باید متأثر از قرآن و حاکم بر بینش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی بوده و در کلیه سطوح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نظام جمهوری

اسلامی جاری باشد. بدین منظور، منشور توسعه فرهنگ قرآنی، که مبین منویات نظام مقدس جمهوری اسلامی در مواجهه با تعلیم قرآن، در مقام علم، اعتقاد و عمل در سطح ملی و بین‌المللی است، به شرح مواد آتی به تصویب می‌رسد.

ماده ۱- اهداف

۱. ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی، مؤسسات و گروه‌های فعال غیردولتی در جهت هم‌افزایی و ارتقاء فعالیت‌های قرآنی در سطح ملی و بین‌المللی
۲. تقویت ایمان و اعتقاد به قرآن کریم و تمسک به تعلیم آن
۳. تعمیق معرفت و تعمیم فهم و درک قرآن کریم
۴. ارتقاء التزام عملی به قرآن کریم در ابعاد فردی و اجتماعی
۵. تحقق فرهنگ قرآنی در نظام مدیریت، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور
۶. توسعه مهارت‌های روان‌خوانی، صحیح‌خوانی و درک معنای آیات قرآن کریم در میان اقشار مختلف جامعه به ویژه کودکان و نوجوانان

۷. تقویت و گسترش انس با قرآن کریم در اقشار مختلف جامعه

۸. ترویج آیات و مفاهیم قرآن کریم در حوزه فرهنگ عمومی (نمادسازی و تبلیغات رسانه‌ای و محیطی، محاورات و ...)

ماده ۲ - سیاست‌ها و راهبردهای توسعه فرهنگ قرآنی

۱. توجه جدی به اصل جدایی ناپذیری قرآن کریم و اهل بیت (علیهم السلام) در کلیه فعالیت‌های قرآنی
۲. اولویت‌بخشی به توسعه فرهنگ قرآنی در مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی و مدیریت فرهنگی کشور
۳. توسعه نظریه‌پردازی در نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مبتنی بر فرهنگ و معارف قرآنی
۴. توسعه مشارکت حداکثری مردم در فعالیت‌های قرآنی و تقویت نقش حمایتی و پشتیبانی دولت در گسترش فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور
۵. تأکید بر گسترش درک عموم مردم از مفاهیم، زیبایی‌ها و لذات معنوی قرآن کریم از طریق انس و ارتباط مستمر با آن

۶. اهتمام ویژه به توسعه فرهنگ قرآنی در میان اقشار تأثیرگذار (مدیران، نخبگان، فرهیختگان و گروه‌های مرجع) در داخل و خارج از کشور

۷. ابتنای حداکثری فعالیت‌های قرآنی بر مطالعه، کارشناسی و تحقیق شایسته

۸. هدایت فرآیندهای آموزشی، پژوهشی و تبلیغی ترویجی قرآنی به سمت کاربردی کردن تعالیم قرآنی در زندگی فردی و اجتماعی

۹. بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت حوزه‌های علمیه در توسعه فرهنگ قرآنی

۱۰. ارتقابخشی نظام تعلیم و تربیت، نظام رسانه‌ای، نظام تبلیغات دینی و سایر نظام‌های مؤثر، با الهام از تعالیم قرآن کریم

۱۱. ساماندهی و هماهنگ کردن دستگاه‌ها، نهادها و بخش‌های مؤثر کشور و فراهم کردن زمینه‌های یادگیری و رشد سازمانی جهت هم‌افزایی توان، تجربه و ارتقاء سطح آنها در توسعه فرهنگ قرآنی



ماده ۳- به منظور پیشبرد و اجرایی شدن اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور و تحقق عزم ملی برای توسعه تمسک و اعتصام به قرآن کریم در همه عرصه‌ها، شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی، که از این پس در مواد آتی به اختصار شورای تخصصی نامیده می‌شود، زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌شود.

ماده ۴- وظایف شورای تخصصی

۱. تهیه و تصویب شاخص‌های توسعه فرهنگ قرآنی و تصویب شاخص‌های ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های قرآنی
۲. بررسی و پیشنهاد چگونگی حاکم کردن اصول و مبانی قرآنی در برنامه‌های توسعه بلندمدت و میان‌مدت کشور به سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر
۳. بررسی و بازنگری مأموریت‌ها و وظایف قرآنی دستگاه‌های دولتی و عمومی، شوراها و ستادها و سایر مجامع قرآنی و ارائه به شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور تصویب

۴. زمینه‌سازی و پیگیری تحقق رهنمودها و مطالبات رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه قرآن کریم
۵. ایجاد ساز و کارهای لازم برای هماهنگی و تعامل مؤثر در زمینه فعالیت‌های قرآنی
۶. تأیید طرح‌ها و برنامه‌های ملی و فرابخشی در توسعه فرهنگ قرآنی
۷. اتخاذ تدابیر لازم برای توانمندسازی و جلب مشارکت بخش مردمی و تقویت نقش حمایتی دولت در جهت توسعه فرهنگ قرآنی
۸. اتخاذ تدابیر لازم برای گسترش فرهنگ وقف در امور قرآنی و بهره‌گیری حداکثری از موقوفات کشور در این زمینه
۹. ارزیابی و نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی
۱۰. شناسایی نیازها، محدودیت‌ها و موانع توسعه فرهنگ قرآنی و استفاده از ظرفیت‌ها برای رفع آنها از طریق مراجع ذیربط در داخل و خارج از کشور
۱۱. تدوین اولویت‌ها و جهت‌گیری‌های کلان بودجه فعالیت‌های قرآنی و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱۲. برنامه‌ریزی برای تأمین و توسعه منابع انسانی مورد نیاز حوزه‌های مختلف امور قرآنی و کیفیت بخشی منابع انسانی موجود

۱۳. برنامه‌ریزی لازم برای طراحی سامانه‌های آماری و شبکه‌های اطلاع‌رسانی امور قرآنی

ماده ۵- اعضای شورای تخصصی

۱. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی (رئیس شورای تخصصی)

۲. وزیر آموزش و پرورش

۳. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۴. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۵. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی*

۶. وزیر ورزش و جوانان*

۷. رئیس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری

۸. نماینده شورای عالی حوزه‌های علمیه

۹. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی

۱۰. رئیس دفتر تبلیغات اسلامی

۱۱. رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه

۱۲. رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
۱۳. نماینده رئیس سازمان صدا و سیما
۱۴. نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی
۱۵. نماینده کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی*
۱۶. رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها*
۱۷. سه نفر از صاحب نظران مؤسسات آموزشی، پژوهشی و تبلیغی - ترویجی قرآنی مردمی با تصویب شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی
۱۸. دبیر شورای تخصصی*
۱۹. حجت الاسلام والمسلمین آقای محسن قرائتی*
- تبصره:** دبیر شورای تخصصی توسط رئیس شورای تخصصی برای سه سال انتخاب می شود و انتخاب مجدد وی برای دوره های بعد بلامانع است.

* شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۵۱ مورخ ۸۸/۸/۵، جلسه ۶۶۴ مورخ ۸۹/۳/۱۸ و جلسه ۶۷۹ مورخ ۸۹/۱۰/۱۴، بر اساس مصوبه مورخ ۸۸/۶/۲۴، ۸۹/۲/۲۱ و ۸۹/۹/۱۶ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی، الحاق این بندها را تصویب نمود.



ماده ۶- دبیرخانه شورای تخصصی برای پیگیری تمامی امور مربوط به شورای تخصصی، در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل و نمودار تشکیلاتی و سازمانی آن توسط رئیس شورای تخصصی تصویب می‌شود.

ماده ۷- کمیسیون‌های تخصصی

با توجه به ماهیت قابل تفکیک فعالیت‌های قرآنی در حوزه‌های آموزش عمومی، آموزش عالی، پژوهش و تبلیغ و ترویج قرآنی و به منظور ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مرتبط با هر حوزه، کمیسیون‌های سه‌گانه تخصصی، زیرنظر شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی و با عناوین ذیل تشکیل می‌شود:

۱. کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن
 ۲. کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی
 ۳. کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی
- تبصره ۵:** شرح وظایف و ترکیب اعضای کمیسیون‌های سه‌گانه فوق، توسط شورای تخصصی تعیین خواهد شد.

ماده ۸- روند کار شورای تخصصی

۱. مسائل و طرح‌های مورد نظر شورای تخصصی، ابتدا در کمیسیون‌های تخصصی، مطالعه و بررسی شده و پس از تعیین اولویت، در جلسات شورای تخصصی مورد بحث و اظهار نظر قرار می‌گیرد.

۲. مصوبات شورای تخصصی با امضای رئیس شورای تخصصی جهت اجرا به دستگاه‌های ذیربط ابلاغ می‌شود.

۳. در موارد نیاز، مصوبات و تصمیمات شورای تخصصی برای تصویب نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌شود.

ماده ۹- مصوبات شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی برای کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی و مؤسسات مردمی لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۰- این مصوبه در ۱۰ ماده و دو تبصره در جلسه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

